

Komunitním rozvoj lokality Prahy 14

1. monitorovací zpráva
Týmu komunitních koordinátorů

únor – březen
2014

Barbora Bírová
Pavel Borecký
Michal Lehečka

MČ Praha 14
Praha 14 kulturní, p.o.
Anthropictures, z.s.

Úvod

Hlavním úkolem týmu je prostřednictvím antropologického výzkumu (pobytu mezi lidmi) porozumět potřebám komunitních skupin a podporovat je v činnosti pozitivně rozvíjející kvalitu života v lokalitách Prahy 14.

Pilotní projekt v období únor-listopad 2014 realizuje Praha 14 kulturní, p.o. za koordinace s MČ Praha 14 a ve spolupráci s Anthropictures, z.s, studiem antropologického výzkumu.

Projekt je plně v souladu s aktuálními strategickými dokumenty MČ Prahy 14, národními i mezinárodními koncepcemi:

Strategie pro kulturu, umění, sport a volný čas na Praze 14

Strategický plán 2014-2024

Komunitní plán zdravé městské části 2014-2015 – akční plán

Komunitní plán sociálních služeb

Programové prohlášení Rady MČ Prahy 14 pro volební období 2010-2014

Strategie boje proti sociálnímu vyloučení 2011-2015

New Strategy and Council of Europe Action Plan for Social Cohesion

Lipská charta o udržitelných evropských městech

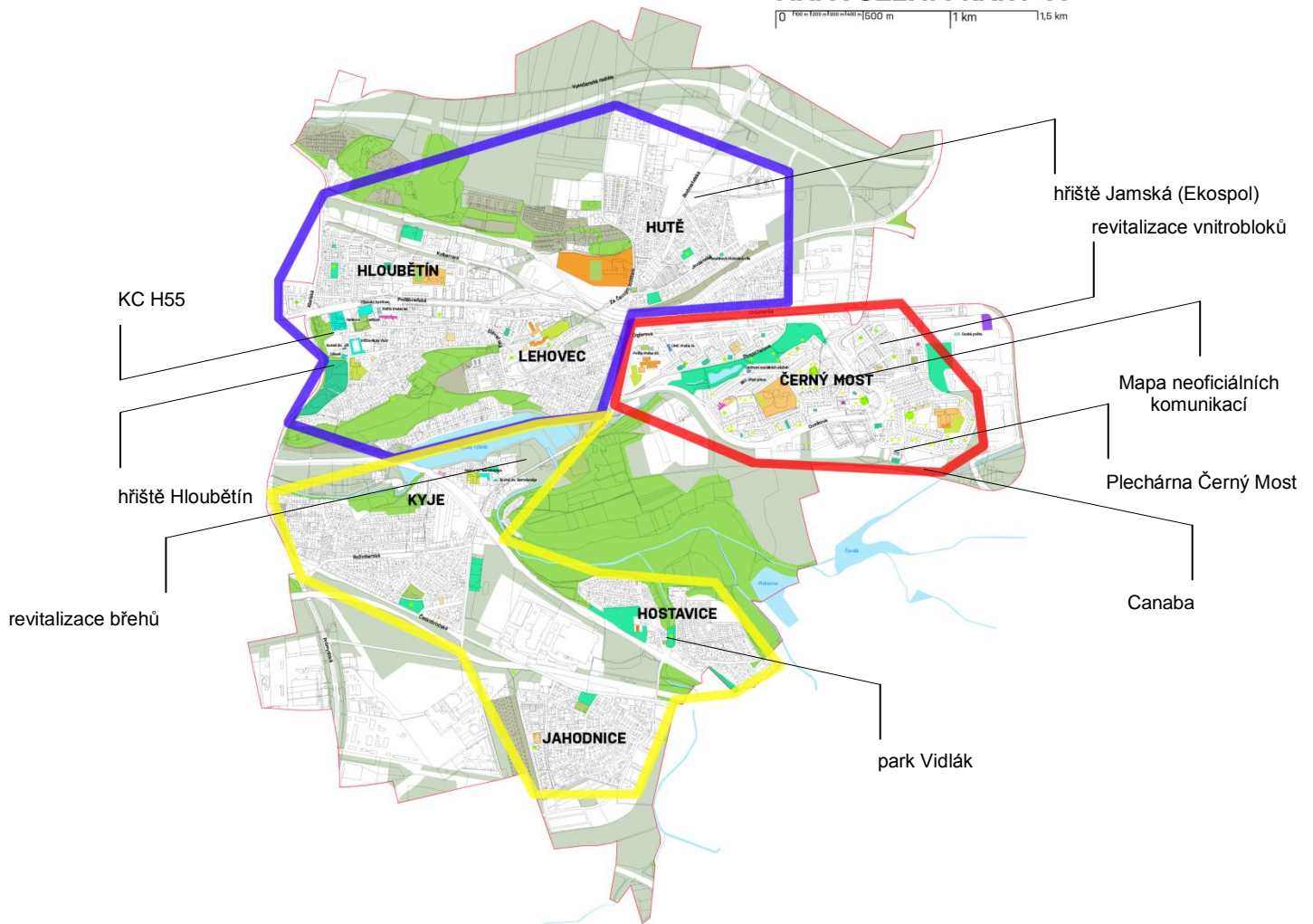
Zavedení TKK navazuje na veřejnosti [volně přístupnou](#) výzkumnou sondu – Komunitní monitoring Prahy 14 - realizovanou sdružením Anthropictures v roce 2013. Koncept navazujícího projektu „Tým komunitních koordinátorů“ je v kompletním znění taktéž [volně přístupný](#).

Koncept vymezuje práci komunitních koordinátorů a zároveň upozorňuje, že: „koordinátor není podomním prodejcem „dobrých nápadů“, sociálním pracovníkem či politickým agitátorem“. Dále v naleznete zdůvodnění prospěšnosti, popis aktivit a dlouhodobých cílů.

Monitorovací zpráva o činnosti Týmu komunitních koordinátorů (TKK) Prahy 14 je vypracována vždy jednou za dva měsíce a slouží pro efektivnější rozhodování administrativy MČ. Zároveň z ní mohou čerpat další složky MČ, organizace, komunitní skupiny i jednotlivci se zájmem o městskou část a její lokality.

MAPA ÚZEMÍ PRAHY 14

0 100 m 1000 m 500 m 1 km 1,5 km

**Barbora
Bírová**
Hloubětín
Aloisov
Hutě
Lehovec

terénní činnost od února 2014
Doktrandka sociální antropologie
FHS UK v Praze. Dlouhodobě se
věnuje urbánní antropologii,
výzkumům fenoménů
bezdomečtví a sociální
reziliencie.
barbora@anthropictures.cz

**Pavel
Borecký**
Kyje
Hostavice
Jahodnice

terénní činnost od května 2014
S kolegou Lukášem Hanusem
spoluautor konceptu a hlavní
komunitní koordinátor 14,
věnuje se rozvoji měst tažených
občany.
pavel@anthropictures.cz

**Michal
Lehečka**
Černý Most

terénní činnost od února 2014
Doktrand sociální antropologie
FHS UK v Praze, hlavní řešitel
výzkumu komunitního života na
sídlšti Lochotín, dlouhodobě se
věnuje zkoumání života na sídlšti
Stodůlky.
michalleh@anthropictures.cz

1	O struktuře monitorovací zprávy	1
2	Černý Most.....	1
2.1	Veřejné projednání vnitrobloků Bobkova a Maňákova	2
2.2	Petice na Černém Mostě.....	3
2.2.1	Petice proti dostavbě DSS Bojčenkova.....	3
2.2.2	Petice proti developerskému záměru „Canaba“	4
2.2.3	Resumé průběžného výzkumu petic	5
2.3	Street for Art: „Centrem periferie je komunita“	6
2.3.1	Street for Art na Černém Mostě	6
2.4	Plechárna Černý Most - situace, kroužky, akce, komunita	7
2.4.1	Otevření komunitní zahrádky	9
2.4.2	Otevření Kavárny Plechárna	9
2.4.3	Dětské soboty	9
2.4.4	Boxerský kroužek.....	10
2.5	Rozvoj spolupráce se streetworkery	10
3	Hloubětín	11
3.1	Veřejné projednání využití stadionu Hloubětínská	11
4	Lehovec	13
4.1	Komunitní projekt na Lehovci	13
4.2	Zájem o zvelebování veřejného prostoru	14

5	Hutě	14
5.1	Street for Art na Hutích	14
5.2	Hřiště Jamská (Ekospol) na Hutích	15
6	Aloisov a Kyje	17
6.1	Veřejné projednání revitalizace břehů Kyjského rybníka.....	18
7	Hostavice	19
7.1.1	Komunitní význam parku Vidlák.....	19
8	Jahodnice	20
9	Shrnutí a výhled	21
9.1	Shrnutí	21
9.2	Drobnohledem: Aloisov, Hloubětín, Hutě a Lehovec.....	22
9.3	Drobnohledem: Černý Most	22
9.4	Drobnohledem: Kyje, Hostavice, Jahodnice.....	23
10	Přílohy	24
10.1	Černý Most: Mapa neoficiálních peších komunikací	24
10.2	Definování hranic lokalit pro činnost TKK.....	25
10.3	Mapa území Prahy 14 – Komunitní koordinátoři	26

1 O struktuře monitorovací zprávy

Zpráva kopíruje členitost městské části. Je proto rozdělena do osmi lokalit Prahy 14, jejichž hranice jsou formovány geografickými, urbanistickými, historickými a identitárními vlivy. Výzkumníci se v jednotlivých kapitolách věnují **krátkodobým** a **dlouhodobým** tématům ovlivňujícím komunitní život daných lokalit. V závěru pak nabízíme **shrnutí** a od příštího vydání zprávy i obsáhlejší **doporučení**.

V první zprávě se výrazněji věnujeme peticím a veřejným projednáním napříč Prahou 14. Chápeme je totiž jako krizový nástroj občanů jak „zakřičet“ své stanovisko, s nímž je třeba pracovat. K veřejným projednáním pak přinášíme zpětnou vazbu z pohledu sociálních vědců.

Rada MČ Praha 14 v dubnu přijala [Strategii pro kulturu, umění, sport a volný čas Prahy 14](#) (dále Kulturní strategie). Jedná se o opěrný dokument rámuující činnost TKK. Stěžejní body jsou ve zprávě jasně vyznačeny.

2 Černý Most

Michal Lehečka

Komunitní monitoring se v rámci oblasti sídliště Černý Most ukázal být velmi cenným dokumentem, který mi až dosud značně ulehčuje práci. Během prvních dvou měsíců jsem se sice – vzhledem k dalším činnostem (Plechárna, petice apod.) – zatím neseťkal se všemi kontaktními osobami ze zmiňovaného dokumentu. Počet setkání s leadery však konstantně stoupá. Většina kontaktovaných komunit funguje bez problémů a velice samostatně (Např. Jahoda, Studio Pohádka, Pestrá společnost, Kroužky a zájmové aktivity v Plechárně apod.). **Komunitní život na sídlišti Černý Most se tak soustřeďuje převážně okolo již zjištěných komunitních ohnisek.** Nové aktivity se pak na tato ohniska nabalují. Dále pak v sídlišti funguje několik různých skupinek mladých lidí (viz. [Komunitní monitoring - Vnitroblokové party](#)), jejichž komunitní potenciál je ještě třeba prozkoumat.

Zdá se, že se na sídlišti příliš neschází kolegou Pavlem Boreckým objevená **komunita osob angažujících se na tuningových srazech**. Během dvou měsíců pohybu v terénu jsem se setkal pouze s takto se realizujícími jednotlivci.

Při rozhovorech s organizacemi z komunitního monitoringu, jsem se opakovaně setkal s nespokojeností stran nedostatečné komunikace mezi samotnými organizacemi. Paní Š. mi v tomto duchu sdělila, že při každoročních setkáních se: „(...) *vždycky domluvíme na spolupráci, ale pak je zase ticho po pěšině.*“ Pan P. a paní B. hovořili podobným způsobem.

Ve stejném duchu se vyjadřovali i pracovníci Jahody. Z obecnějšího hlediska se zdá, jako by zde fungoval latentní konkurenční boj neziskovek a dalších organizací. V tomto ohledu do budoucna promýšlíme efektivní řešení.

2.1 Veřejné projednání vnitrobloků Bobkova a Maňákova

Rozvinutý komunitní život – 2.1.1. Vytvořit strategii pro veřejné prostory.

Na projednávání akcích se sešlo asi deset a dvacet osob svolných k veřejné diskusi o využití veřejného prostoru ve vnitrobloku blízko Bobkovy a Maňákovy ulice. Diskuse byly velice plodné a je z nich možno vyvodit několik závěrů, a to, jak ve vztahu k samotnému veřejnému prostoru, tak k formální stránce veřejných projednání.

Z diskuse vyplynulo:

Pro obyvatele je v první řadě důležitá bezpečnostní dimenze úpravy vnitrobloku. Lidé nemají zájem na tom, aby zvelebení „jejich“ veřejného prostoru zafungovalo jako impuls k okupaci tohoto prostoru někým „odjinud“ (bezdomovci, Romové, hlučná mládež apod.). Největší obavy tak panují v otázce využití tohoto prostoru „lidmi nepřizpůsobivého charakteru“. Tato dimenze je daleko silněji akcentována ze strany aktivních diskutérů mužského pohlaví. Bezpečnostní rovina se často váže s tematizací hlukového znečištění spojeného s partami dospívajících a bezdomovci. Instalace kamer se v průběhu diskuse ukázala jako velice sporná. Občané na tento návrh nemají jasný názor.

Druhou rovinou pojmání veřejného prostoru je rovina sociální – ve smyslu vyžití pro matky s dětmi. V tomto ohledu se daleko silněji projevovaly diskutérky ženy. Díky zkušenostem spojeným s rolí matky kladou ženy důraz na možnost vyžití ve vnitrobloku. Muži akcentují důležitost dětského hřiště rovněž, avšak verbalizují ji ve smyslu:

„(...) aby tam měly ty maminky s dětmi to vyžití, kde si odpočinout, hrát.“ (muž, 40+).

Třetím rozměrem diskuse je rovina komunitní. Ta spočívá v akcentaci možnosti správy veřejného prostoru svépomocí. Zúčastnění obyvatelé bloku by uvítali transformaci prostoru na privátní „zahrádky“. Padl i nápad, že by bylo dobré pro takové vnitrobloky zavést znovu funkci tzv. domovníka. Tedy nápad podobný záměrům pana Beňáka (viz. 2.5 [Rozvoj spolupráce se streetworkery](#)). Otázkou však je, zda by se našel někdo z řad obyvatel, kdo by se k této práci sám nabídl. Vyskytly se totiž názory, že jde o velice nevděčnou pozici.

Poznatky stran formální podoby projednání:

Zdá se, že pojetí ve stylu „pojďme si to říct u tabule“, vede k těžkostem v zachycení všech motivací aktivních obyvatel. Vede totiž k nerovnosti hlasů.

Aby se člověk dostal ke slovu, musí se prodírat hloučkem osob, jež jsou lačné po vyslyšení. Potenciální diskutující pak mají tendenci k drobení se do menších skupinek, slábne tak možnost vyjednávání kompromisů a skutečné konfrontace kladů a záporů jednotlivých nápadů.

Jako daleko produktivnější se nám jeví řízené debaťní stoly, kde jsou obyvatelé v podstatě v jedné úrovni a mají na ostatní poměrně komfortní výhled. Diskuse je v takovéto formě navíc snadněji říditelná a monitorovatelná.

2.2 Petice na Černém Mostě

V rámci pobytu v terénu jsem narazil na dvě petice týkající se stavebních záměrů v oblasti Černého Mostu. Oběma peticím se nadále věnuji, neboť jsem přesvědčen, že **s mírou porozumění jejich petentům se zvyšuje šance na konstruktivní diskusi a z ní plynoucí, byť třeba jen částečný, konsensus.**

2.2.1 Petice proti dostavbě DSS Bojčenkova

Petici okolo dostavby Domu sociálních služeb (dále DSS) v Bojčenkově ulici sleduji zhruba od poloviny března. Během této doby se mi podařilo získat druhé znění petiční výzvy, jež jsem při schůzce na sociálním odboru MČ Praha 14 poskytl k okopírování jejímu vedoucímu panu Davidu Beňákovi. Průběžně se snažím kontaktovat předsednictvo petičního výboru, ovšem zatím bez jakékoli odezvy. V průběhu druhé poloviny března jsem hovořil se zhruba patnácti obyvateli okolních domů. Podařilo se mi sehnat kontakt na paní, jež obcházela obyvatele s první peticí. Slíbila mi, že sežene telefon na místopředsedu výboru, zatím se tak bohužel nestalo.

Kontaktování obyvatelé okolních domů s dostavbou z valné většiny nesouhlasí. Na otázku zda jsou petenty, odpovídají velice zdráhavě, jako by měli pocit, že jsem „agentem“ radnice. **Důvody podpisu mohou být dle mého názoru různé – od jasného přesvědčení o jejím účelu, až k podepsání z latentní obavy ve smyslu: „co si budou myslet ostatní,“ když budu souhlasit¹.**

¹ Elliot Aronson, Social Animal, 1995

Tato kniha se mimo jiné věnuje vlivu skupinového chování na jednání jednotlivce.

² Tato kniha se mimo jiné věnuje vlivu skupinového chování na jednání jednotlivce. Elliot Aronson, 1998

Jako důvody zpravidla uvádějí to, co je popsáno i ve znění petice – tedy zvýšení provozu, zastínění, zápach a výpary z vývařovny a zároveň zastavění prostoru obecně. Častým argumentem proti dostavbě je také jakýsi nekonkrétní příslib ze strany radnice (asi minulé zastupitelstvo), že se DSS bude stavět jinde, tzv. „na zelené louce“. V jednom případě jsem se dokonce zaznamenal tematizaci tohoto typu - pán středního věku se tímto způsobem odvolával na účast na prvním veřejném projednání 12. září. 2013:

„(...) vždyť ani ty důchodci to vlastně nechtějí.“ (ve vztahu k nutnosti vystěhovat klienty po dobu stavby)

Pro potřeby práce komunitního koordinátora by bylo vhodné získat více informací o tomto projednání, jelikož zápis, který se mi podařilo stáhnout z internetu, není příliš podrobný a není z něj jasné, co se vlastně na této akci dělo. Za další velký nedostatek považuji to, že dotčení občané dosud nebyli informováni o úpravách projektu, které vznikly na základě výše zmiňovaného veřejného projednání.

V koordinaci s místostarostkou paní Svobodovou jsme nyní dohodnuti, že promyslíme návrh ideálního řešení zvýšení informovanosti obyvatel a pokusíme se tak o zklidnění této potenciálně výbušné situace – radnice zvažuje vylepení informačních letáků se změnami v projektu. Na základě mého návrhu se nyní zvažuje uspořádání nového veřejného projednání. Situaci nadále sleduji, přičemž hlavním úkolem je dostat se osobně ke členům petičního výboru.

2.2.2 Petice proti developerskému záměru „Canaba“

Jde o velice aktuální záležitost. Plánovaná stavba souboru obytných budov v prostoru mezi Brykovou ulicí a oblastí „v Čeňku“ silně rezonuje.

Mnoho poznatků se mi podařilo získat na veřejném projednání 27. března konaném v KC Plechárna. Během akce, na kterou přišly minimálně dvě stovky lidí, se ukázalo, že odpor proti výstavbě je skutečně velice silný a obyvatelé jsou o negativních dopadech stavby nebývale silně přesvědčeni. Jejich argumentace byla vedena často poměrně agresivním a nátlakovým způsobem. Podle mého názoru byla rovněž nevhodně zvolena struktura projednání. Úvodní prezentace (týkala se vývoje Územního plánu hl. m. Prahy ve vztahu k parcelám plánované výstavby a byla spojena s objasněním koeficientu zastavění) uvedla účastníky projednání do značně podrážděného stavu.

Je nabíledni, že nemožnost bezprostřední diskuse obyvatele, expresivně řečeno, „otrávila“. Nemá tím být řečeno, že by lidé přišli naladěni na produktivní diskusi, zdá se mi však, že tento model výsledku nenapomohl. Výsledku rovněž nenapomohla paní V. z Institutu plánování a rozvoje (IPR), kterážto diskusi nezvládla a spíše proti sobě obyvatele poštvávala svými banálními argumenty. Bylo z nich zřejmé, že pouze aplikuje byrokratický náhled na danou problematiku a absolutně opomíjí zájmy komunity.

Ve výstupech obyvatel jsem si také povšiml zvláštních tendencí, jež se v průběhu diskuse objevovaly různou měrou. Řečníci na úvod často hovořili o společném zájmu obyvatel. Jejich argumenty proti dostavbě ale byly zpravidla individualizované, tedy skrývala se za nimi osobní motivace:

„Kolik mě bude stát to parkovací místo?“ (muž, 30+).

Argumentace rovněž často hraje – literárně řečeno – na city, a to i v situaci po odhlasování revokace navýšení koeficientu zastavení:

„Co my, lidi ubohý, ještě budeme muset udělat, abyste něco udělal vy na základě té petice?“

(členka petičního výboru).

Obecně vzato je vzrušená diskuse zčásti způsobena také davovým chováním lidí, jehož specifika se umocňují právě s prezentačním průběhem setkání. Zajímavým fenoménem je rovněž to, že úderem osmé projednání opustilo velké množství lidí. Odešli asi z důvodu sledování pravidelných večerních televizních seriálů.

Den po projednání jsem se vydal do terénu – do nejbližšího okolí dotčeného místa. Podařilo se mi dostat do kontaktu se čtyřmi lidmi. Shodou náhod dokonce se dvěma muži, kteří na projednání aktivně vystoupili. Zjistil jsem tak, že dostavba těmto lidem vadí z různých důvodů, a to aniž by často byli záměrem nějak bezprostředně ohrožováni. Nejzajímavějším poznatkem pak je, že lidé bydlící v okolí plánovaného projektu nabývali ve dnech bezprostředně po projednání velice silné situační lokální identity, utvářené na základě střetávání před místní prodejnou. Lokální leadeři stran petice jsou všem známí a směřuje k nim veškerá komunikace. Jak pronesl jeden z účastníků projednání:

„Vy byste měl kandidovat do zastupitelstva. Vy byste se na to hodil. My Vás podporujem...“ (muž, 60+, ve Vybíralově ulici hovořící k jednomu z aktivních leaderů).

Okolí prodejny se tak stává nejen centrem prodeje zboží, ale také občansky aktivního života lokality. Právě proto, že je v této mikrolokality velmi silné propojení obyvatel, je třeba v rámci změn veřejného prostoru postupovat velmi citlivě a komunikativně i do budoucna. Zdá se totiž, že obyvatelé jsou v osobním kontaktu svolní - oproti veřejnému projednání - k daleko konstruktivnější diskusi.

2.2.3 Resumé průběžného výzkumu petic

Pokud se podíváme na specifika obou petic, je možno je shrnout do jednoho tříslavného pojmu „negace přeměny lokality“.

Příčiny této negace v některých případech nejsou příliš zjevné. Někdy se až zdá, že lidé podepisují petici, protože ji podepsali ostatní, nebo dokonce, že jim jí přinesl k podpisu někdo známý (mechanismus této tendence se pokusím zjistit v budoucnu).

Možné přínosy se osobám, které jsou proti navrhovaným záměrům, nejeví jako dostatečné. Stavba dětského hřiště a parkovacího domu v prostoru projektu Canaba, či projekt odpočinkové zóny v prostoru stávajícího dětského hřiště přilehlého k objektu DSS Bojčenkova, jsou hodnoceny prizmatem negativních dopadů celkového záměru na stav lokality, a tudíž nemají v současné době šanci obrátit veřejné mínění ve prospěch plánovaných projektů. Proč tomu tak je, bude rovněž předmětem dalšího bádání.

2.3 Street for Art: „Centrem periferie je komunita“

Aktivní veřejný prostor – 3.3. Využívat kulturní, umělecké a sportovní akce a aktivity k následné aktivaci veřejného prostoru

Festival Street for Art se v rámci Oslav 20 let Prahy 14 poprvé ve své historii stane přehlídkou tvůrčího vzepětí samotných obyvatel města – krok po kroku, lokalitu po lokalitě. Realizujeme tak příležitost identifikovanou Kulturní strategií: **„aktivní veřejný prostor a rozvinutý komunitní život lze posilovat současným uměním, které oživuje lokality.“**

Žádný z mikroprojektů by nebyl realizovatelný bez úzké návaznosti na místní obyvatele, kterým dává prostor pro seberealizaci, což je možné pouze díky [Komunitnímu monitoringu](#), který jasně pojmenoval, jaké komunitní skupiny by měly o zapojení do kulturní akce projevit zájem. Hlavní komunitní koordinátor a programová ředitelka Michaela Hečková provedli předvýběr nejvhodnějších kandidátů a rozjeli s nimi sérii osobních schůzek. Tato setkání sloužila nejen k představení TKK a obnovení vazeb výzkumník-občan, ale především k „přenosu“ důvěry výzkumník-občan-kulturní organizace. Příprava festivalu nyní pokročila a s účastníky již intenzivně pracují produkční festivalu.

Výzkumníci nyní ve všech lokalitách Prahy 14 sledují, jakým způsobem aktivita občanů realizujících „své“ projekty povede ke zlepšení identifikace s místem, kde žijí, a jak se jim bude dařit „přenést“ ji na vlastní sousedy.

2.3.1 Street for Art na Černém Mostě

V rámci naplňování **Cíle 1. Atraktivní a kvalitní nabídka**, bodu 1.4.3 – Realizovat akce a aktivity pro cizince a menšiny (poskytnout prostor pro seberealizaci) spolupracují při hledání jednotlivců pro

plánovaný divadelní projekt „Storytelling“, jehož výstup bude představen v rámci festivalu Street for Art – Oslav Prahy 14. Ve fázi vyjednávání je možnost zapojení hendikepovaných obyvatel Prahy 14 a celkové otevření akce ve smyslu propojení všech skupin obyvatel nezávisle na etniku.

V rámci příprav Oslav v lokalitě Černý Most se jako komunitní koordinátor zapojuji do hledání vhodných osob na divadelní projekt „Storytelling“. O co se vlastně jedná:

„Storytelling je ve zkratce řečeno vyprávění příběhů. Je to návrat a znovuobjevování hluboce zakořeněné tradice vyprávění. Je to ta nejpřirozenější lidská činnost i umění zároveň.

Storytelling je specifická divadelní disciplína, která využívá mnoha druhů cvičení, her a především představitelství vypravěčů, kteří jsou zároveň autory a interprety příběhu.“ Zdroj: informace autork

Jsem v kontaktu jak s dramaturgyní Barborou Voráčovou a produkční Terezou Němečkovou, tak s programovou ředitelkou Prahy 14 kulturní Michaelou Hečkovou a PR manažerkou Kateřinou Fišarovou. V následujících měsících se soustředím na etnické menšiny v lokalitě Prahy 14 a pokusím napomoci získat vhodné osoby, jež by bylo možno do tohoto projektu zapojit. Organizátorky jsou již v kontaktu s černomosteckou pobočkou ICP (paní Covrigová). V dohledné době mám domluvenu schůzku s panem Kocourkem z Klubu Hanoi. Pro nábor účastníků jsem využil také akce Setkání kultur pořádané v KC Plechárna 11. dubna. Přípravy směřují v první řadě k červnovému pilotnímu zkoušení. V současné době diskutujeme možnost záměr rozšířit. Zájem mají totiž i další osoby (např. Michal Prager z Pestré společnosti). **Zdá se mi totiž vhodné, aby tento projekt ve svém pokusu o aktivní vystoupení etnických menšin zároveň spojil tyto menšiny s většinovou populací Prahy 14.** O dalším vývoji budeme informovat v příští zprávě.

2.4 Plechárna Černý Most - situace, kroužky, akce, komunita

Rozvinutý komunitní život – 2.2. Rozvíjet kulturně komunitní infrastrukturu v lokalitách MČ

Komunitní centrum Plechárna je dynamicky se rozvíjející volnočasové zařízení, které svým portfoliem činností nabízí alternativní vyžití pro velké množství zájmových skupin. V rámci výzkumu spojeného s působením TKK se zde pohybují velice intenzivně. V první řadě monitoruji chod samotného centra. Místní komunita je velice slibná a funguje na základě něčeho, co bychom mohli nazvat rozvíjením společného „habitu“² pravidelného návštěvníka Plecháry. Zároveň je velice důležité, že je tato

² Habitus je „souborem dispozic, schopností a vkusu“. Pierre Bourdieu, Teorie jednání, 1998

komunita otevřená jakýmkoli dalším nově příchozím. **Vše se zde odvozuje z velmi liberálních sociálních vazeb, což je dle mého názoru tou největší silou zdejší komunity.** Tyto vazby jsou navíc umocňovány tím, že mnoho z lidí pracujících na Plechárně má bližší vztah k sídlišti Černý Most, potažmo k celé Praze 14.

Jako poměrně problematická se v současné době jeví situace okolo skateparku a nočních excesů způsobovaných pouličními partami mladistvých. Za sebe mohu říci, že ač se zde pohybují povětšinou v podvečerních hodinách, jen zřídkakdy zde potkávám strážníky jak městské, tak státní policie. Dalším problémem jsou časté krádeže v útrobách Plechárny způsobené otevřeným charakterem komunitního prostoru. I přes tato úskalí však hodnotím otevřenost prostoru jako hlavní přínos centra, ze kterého by vedení rozhodně nemělo slevovat.

Komunitní akce na Plechárně v současné době trpí nevalnou účastí obyvatel sídliště. V rámci výzkumu jsem vysledoval tendenci, a to zvláště u starších lidí, považovat Plechárnu za prostor k realizaci mladých lidí. **Obecně se dá hovořit o tom, že s mírou vzdálenosti od Plechárny povědomí o její existenci mezi obyvateli slábne, a to překvapivě i u mladších obyvatel.** Při neformálních rozhovorech se často ukazuje, že účastníci akcí často narazí na danou akci v podstatě „náhodou“. V rámci spolupráce s pracovníky KC Plechárna jsem se domluvil s PR manažerkou Kateřinou Fišarovou na užší spolupráci. V průběhu příštích týdnů se se mnou vydá do terénu za účelem propagace KC „face to face“. V průběhu těchto terénních vycházek se následně pokusím vysledovat, jak komplexnější důvody slabého povědomí o existenci Plechárny, tak mechanismy zakořenění představy, že jde o klub pouze pro mladé.

Z programového hlediska Plechárna nabízí skutečně rozmanité spektrum akcí, kroužků a workshopů a pravidelně přichází s dalšími nápady. Do fungování jednotlivých zájmových komunit jsem zatím příliš nepronikl z důvodu jejich velkého množství. Na úvod jsem se soustředil na poznání fungování Plechárny jako celku.

V průběhu posledních měsíců jsem se účastnil mnoha akcí pořádaných na půdě KC Plechárna, z nichž ty nejdůležitější se pokusím popsat podrobněji.

Bourdieu byl jedním z nejvýraznějších francouzských sociálních vědců druhé poloviny dvacátého století, ve svém bádání se věnoval převážně otázce sociálních struktur společnosti.

2.4.1 Otevření komunitní zahrádky

26. března

Projekt s velkým potenciálem ke sdružování lidí s pěstitelskými zájmy se zatím rozjíždí velice pozvolna. Při otevření zahrádky si lidé chodili zabrat svůj záhonek jednotlivě a většinou velmi záhy odešli. Sledování komunitního potenciálu tohoto projektu je proto nezbytné po celou dobu jeho trvání, jelikož se dá předpokládat, že jednotliví pěstitelé se zde budou pohybovat stále častěji. Při otevírání jsem zde hovořil s několika majiteli jednotlivých záhonků, přičemž se dá říci, že hlavní motivace lidí jsou nemožnost pěstění v sídlišti a často také jakási reminiscence dětství, kdy dotyční pracovali s prarodiči na zahrádkách. Hlubší motivace a tematizace potřeb a zájmů o komunitní zahradničení se pokusím zjistit v následujících měsících.

2.4.2 Otevření Kavárny Plechárna

1. dubna

Zde je možno spatřovat komunitní potenciál hlavně do budoucna. Zároveň se dá očekávat, že by se mohl alespoň dílčím způsobem změnit obraz KC Plechárna navenek. Popíjení kávy a činnosti spojené s odpočinkem v takovýchto zařízeních patří k zábavám prakticky všech věkových skupin. Lépe řečeno, kávu pijí mladí i staří. Na větší zhodnocení akce však zatím nemám dostatek informací. Zdá se však, že kavárna skutečně mění charakter celého podniku, jelikož se zde již tři dny po otevření začaly objevovat nové tváře.

2.4.3 Dětské soboty

pravidelně od 13:00 do 16:00

Tyto akce zatím příliš návštěvníků nelákají. V zásadě se dá říci, že na akce chodí jen několik stálých návštěvníků. Volná struktura odpoledne je vystavěna okolo pohádky pro děti, která je naplánována zpravidla na 14:00. Velký potenciál z hlediska této akce skýtá víceúčelová hala a v teplejších a slunečných dnech i okolí Plechárny. Obzvláště samotná hala v tomto smyslu funguje velice dobře, protože do hraní a zábavy zapojuje i rodiče.

Jelikož lokalita sídliště Černý Most své kulturně-komunitní centrum má v podobě Plechárny, soustředí se moje práce na propojení aktivit s dalšími zájmovými skupinami. Palčivou otázkou je ovlivnění povědomí obyvatel o tom, že Plechárna nemá jasně definovanou cílovou skupinu návštěvníků. Během svých pobytů v terénu se proto snažím kontaktované jedince informovat o akcích a činnostech realizovaných v KC Plechárna. Většinou tak činím ústní formou, ale často i předáním letáků o akcích.

2.4.4 Boxerský kroužek

pondělí a čtvrtky od 18:30 do 20:00

Na Plechárně se pravidelně dvakrát týdně koná boxerský kroužek vedený asistentem prevence kriminality Miroslavem Gašparem. Tréninky mají jasný řád. Pan Gašpar zde nastolil srozumitelná a přísná pravidla. Právě v tomto momentu vidím největší potenciál boxerského kroužku³.

Většina návštěvníků kroužku je z řad romského etnika. Věkově je pak skupina velice rozmanitá. Jedním z problémů je však značná nestálost návštěvníků, která je do značné míry způsobená sociálním zázemím návštěvníků kroužku. Existuje zde sice jádro, které chodí pravidelně, celkově ale návštěvníci značně fluktuují. Proč tomu tak je, bude předmětem dalšího zkoumání.

2.5 Rozvoj spolupráce se streetworkery

V rámci schůzky s vedoucím Sociálního odboru panem Davidem Beňákem bylo dohodnuto, že komunitní koordinátoři budou spolupracovat se sociálními pracovníci, a to zejména v otázce lokalit, které vykazují známky „deprivovanosti“. V první fázi jsme se výhledově dohodli na společných pobytech v terénu, tzn. půjdeme s nimi na pochůzky, abychom poznali, kdo jsou jejich cíloví klienti. **Na půdorysu těchto setkání bychom se následně snažili zhodnotit sociální situaci sociálně slabších a zčásti bychom se také soustředili na možnost zavedení tzv. domovníků – správců a prostředníků mezi radnicí a lokální komunitou.**

S pracovníky terénního programu nízkoprahového klubu Jahoda jsem rovněž domluven na bližší spolupráci. Při naší osobní schůzce jsme si zatím předali mnoho zajímavých poznatků. Velký potenciál vidím zejména v naší různé časové flexibilitě. Streetworkeri se v sídlišti pohybují v pevně stanovené dny (pondělí a středa) a ve stejný čas (15:00 - 20:00). Při těchto „terénech“ obcházejí místa již kontaktovaných klientů. Tyto klienty navíc velice dobře znají. Můj pohyb po Černém Mostě je časově flexibilní a navíc nemám pevně stanovenou trasu, tudíž mohu narazit i na jevy, které mohou streetworkerům uniknout. S vedoucím nízkoprahového klubu Pacifik jsem rovněž domluven na návštěvě klubu. Pacifik nemá terénní program, tudíž moje pozorování bude omezeno pouze na klub, zaměstnance a klienty.

³ „Skrze tělesnou disciplinaci ve smyslu učení se organizovaným pohybům a bojovým strategiím je možno přispět k disciplinaci duševní.“ Michel Foucault, Dohlížet a trestat, 2000

Foucault se v tomto díle soustředí na analýzu moderních státních institucí a jejich vliv na život člověka.

3 Hloubětín

Barbora Bírová

Komunitný monitoring Prahy 14 z roku 2013 je pre mňa veľmi dôležitým dokumentom, z ktorého do značnej miery vychádzam a prvotné kontaktovanie jedincov, či skupín začínam práve na základe dát uvedených v ňom. Dobrou skúsenosťou je tiež to, že viacerí z informátorov, ktorí boli v Komunitnom monitoringu uvedení s poznámkou, že nechcú byť kontaktovaní, alebo nechcú spolupracovať s inými občanmi a MČ **menia svoje stanovisko na základe činnosti komunitných koordinátorov** a presvedčenia, že je to pre obyvateľov Prahy 14 prospešná činnosť. Viaceré nové kontakty vyplynuli z mojej účasti na verejnej diskusii pri verejných prejednávaniach viacerých tém, ktoré sa týkajú rozvoja Prahy 14.

3.1 Veřejné projednání využití stadionu Hloubětínská

Barbora Bírová

Mikrolokalita Hloubětín je významná z historického hľadiska a je tu výrazný komunitne aktívny prístup k verejnému priestoru, ktorý je posilnený susedskými väzbami. To vnímam najmä medzi tými obyvateľmi, ktorí patria do „starého“ Hloubětína. Hloubětína na „starý“ a „nový“ rozdeľuje rušná cestná komunikácia – Poděbradská ulica. Výraznú skupinu v „starom“ Hloubětíne tvoria starousadlíci, susedia, ktorí sa združujú okolo pána Raška. Zo snahy o komunikáciu s MČ P14 vytvorili občianske združenie Starý Hloubětín, prostredníctvom ktorého sa snažia poukázať na problémy, ktoré ich v Hloubětíne trápia. Štadión v Hloubětínskej ulici viacerí zo starousadlíkov vlastnoručne stavali. O problémy s využívaním štadiónu niekoľkokrát zástupcovia občianskeho združenia Starý Hloubětín jednali so starostom. V minulosti podporovali zámer dočasne vrátiť štadión pre futbalové účely. Zámer sa nepodaril zrealizovať, občianske združenie akceptovalo vyjadrenie, že do ukončenia cirkevných reštitúcií je využívanie štadiónu zablokované, potom MČ P14 po odkúpení pozemku spadajúceho do cirkevných reštitúcií sa pokúsi problém štadiónu riešiť.

Obyvatelia na základe týchto informácií zdieľali veľké prekvapenie, keď sa v Časopise 14 dozvedeli, že TJ Sokol Hloubětín sa dohodl s investorom na projekte nového športoviska. Z týchto okolností vyplynulo zorganizovanie verejného prejednávania o využití štadiónu Hloubětínska, ktoré sa 24. marca sa konalo v ZŠ Hloubětínska, zúčastnilo sa 55 obyvateľov. Samotné verejné prejednanie o využití štadiónu Hloubětínska a jeho forma bola zvolená na večernú hodinu, podobne ako ostatné verejné prejednávania.

Plán verejnej diskusie tkvel v zameraní sa na dve hlavné otázky, ktoré vyplývajú aj z vyššie uvedeného. Prvá sa sústredila na to, či je jeden z dvoch predložených architektonických návrhov prijateľný. Druhá sa odvíjala od dopravnej situácie, ktorá súvisí do značnej miery s blízkosťou ZŠ Hloubětínska, s otázkou dopravnej dostupnosti, hustotou premávky a bezpečnosti v okolí štadiónu a teda, ako čo najlepšie riešiť dopravnú situáciu v lokalite štadiónu.

Z vyššie uvedeného vyplýva niekoľko skutočností. Aktívni obyvatelia združení v o.s. Starý Hloubětín sú minimálne prekvapení zo zámeru, o ktorom sa dozvedeli až z miestneho mesačníka, čo vnímajú ako určitú priepasť v komunikácii. **Na druhej strane vítajú aspoň nejaký zámer na využívanie ihriska, teda plánovanú výstavbu športovej haly, aby štadión neležal aj ďalšie roky bez športového využitia.**

Ďalšou názorovou skupinou zo „starého“ Hloubětína sú tí, ktorí sa snažia poukázať na históriu lokality a majú snahu presadiť názor, aby štadión slúžil najmä futbalu, ktorý má v Hloubětíne tradíciu. Okrem týchto dvoch línii sa objavuje už niekoľkokrát zmienená nedôvera a skeptické uvažovanie voči radnici. Obyvatelia Hloubětína majú obavu, že pokiaľ budú majetkové vzťahy vyjasnené, zástavba by pokračovala aj na zvyšku priestoru areálu štadiónu o čo záujem nemajú. Negatívne sú prijímané aj návrhy na dopravné riešenie, dôležitou otázkou pre obyvateľov je bezpečnosť, najmä detí, ktoré oproti štadiónu chodia do ZŠ Hloubětínska.

Poznatky stran formální podoby projednání:

Zúčastnení nie veľmi chápali formu prezentácie architektonických návrhov na nástenkách, potom sa ich snažil architekt vysvetliť, čo sa celkom nestretlo s pochopením konkrétnych krokov, ktoré by v tomto verejnom priestore nastali. Forma, kedy sú návrhy prezentované ako akási výstavka na to interpretované odborníkom, ktorý hovorí pre nich nezrozumiteľnou rečou prídu zúčastneným absolútne neefektívne. To sa týka do istej miery aj času, kedy verejné prejednávania prebiehajú, teda večerné hodiny. Viacerí zo zúčastnených skupinovo odchádzajú, napríklad sledovať obľúbený seriál.

Domnievam sa, že zorganizovanie prejednaní ako fóra, kde by boli **rozmiestnené stoly, ktoré by sa tematicky zameriavali na viaceré problémy, ktorým má byť obsah verjeného prejednávania venovaný, by bol efektívnejším spôsobom monitorovania motivácií a demotivácií jednotlivcov, či záujmových skupín.** To platí aj na ďalšie verejné prejednávanie, ktorému sa venujem nižšie v texte a teda téma revitalizácie brehov Kyjského rybníka.

4 Lehovec

Barbora Bírová

4.1 Komunitní projekt na Lehovci

Aktivní veřejný prostor – 3.3. Využívat kulturní, umělecké a sportovní akce a aktivity k následné aktivaci veřejného prostoru

Pri kontaktovaní obyvateľov Lehovca sme sa snažili nadviazať kontakt predovšetkým s vedením občianskeho združenia Bydlení na Lehovci a to prostredníctvom e-mailovej komunikácie, telefonátov, osobnej návštevy a dopisu pod dvere. Nakoľko s kontaktovaním pretrvávali ťažkosti, moja snaha o nadviazanie spolupráce s občianskym združením pokračovala cez sociálnu sieť Facebook. Touto cestou sa mi podarilo získať niekoľkých informátorov z lokality Lehovec. Existuje FB stránka občianskeho združenia Bydlení na Lehovci „Lehovec-dobrá adresa“ a cez ňu som sa snažila spojiť s tými, ktorí aktívne komentovali témy preberané v rámci tejto stránky. **S niektorými z nich sa mi podarilo komunikovať úspešne a snažím sa o ďalšie aktivity, ktoré by spoluprácu posilnili.** Lehovec je v tomto ohľade problematickou lokalitou a za doterajšiu dobu môjho pôsobenia v teréne tu vnímam najvýraznejšiu mieru nedôvery, skepsy a pasivizmu voči nejakej spolupráci s MČ.

„...ledacos mě napadne, jak by se to tady dalo zlepšit, cítím nějakou zodpovědnost, měl bych se zajímat, žiju tady celý život... v konečném důsledku přijdu k tomu, že na co vlastně?...“ (muž, 20+)

Za problematické považujem faktory opakujúce sa vo výpovediach ako **nedôvera a predsudky voči MČ**. Tieto faktory mi vyplývajú z uskutočnených rozhovorov s obyvateľmi Lehovca, doteraz sa mi potvrdzuje, že dôvodom týchto faktorov sú negatívne skúsenosti s MČ, keď sa obyvatelia aktívne zapojili do nejakej diskusie, avšak riešenie nejakého problému, zostalo v konečnom dôsledku bez odozvy. **Aj na základe tejto situácie je problematické okamžité a aktívne zapojenie obyvateľov do festivalu Street for Art.**

Je pre moju prácu do budúcnosti veľmi dôležité a podstatné venovať sa do hĺbky dôvodom, z ktorých tieto opakované vnímania obyvateľov plynú a tým pádom zistiť príčiny ich demotivácie. Je pre mňa tiež podstatné venovať sa vzťahu obyvateľov Lehovca k verejnému priestoru v tejto lokalite a taktiež k ďalším príslahlým lokalitám Prahy 14.

4.2 Zájem o zvelebování veřejného prostoru

Rozvinutý komunitní život – 2.4.3. Poskytnout občanům podporu k drobnému zvelebování jejich bezprostředního okolí

Doteraz som na základe stretnutí s niekoľkými obyvateľmi Lehovca narazila na nápady spojené s vylepšením verejného priestoru v ich bezprostrednom okolí, napríklad s úpravou pred domom, kedy mala pani snahu opäť skrášliť priestor pestovaním kvetov. Objavil sa aj nápad s komunitnou záhradou, pri čom som dotyčného odkázala na komunitnú záhradu, ktorá začala fungovať v rámci KC Plechárna. V tomto ohľade považujem za úspešné propagovanie KC Plechárna, viacerí z obyvateľov sa zmienili, že už KC Plechárna navštívili, prípadne že ich miesto zaujalo. Objavujú sa aj predsudky pri rozhovoroch so staršou generáciou, predsudky vychádzajú z obáv o ich bezpečnosť. Otvorenie kaviarne je preto dobrým krokom pre zlepšenie medzigeneračného dialógu.

Komunitný priestor v Lehovci je pre mňa zatiaľ problematické zdefinovať.

5 Hutě

Barbora Bírová

5.1 Street for Art na Hutích

Aktivní veřejný prostor – 3.3. Využívat kulturní, umělecké a sportovní akce a aktivity k následné aktivaci veřejného prostoru

Komunikácia s komunitnými lídrami je doposiaľ úspešná, udržiavam s nimi kontakt a spoločne sa usilujeme o ich aktívne zapojenie do festivalu, prípadne zohľadnenie ich ďalších nápadov, ktoré by reflektovali ich vzťah k verejnému priestoru. Snažím sa o zapojenie ako starousadlíkov, tak i novousadlíkov. Čo vnímam ako opakovaný problém, je určitá **neinformovanosť a nekomunikácia medzi sebou**, teda skupinami novousadlíkov a starousadlíkov, čo sa ukazuje nielen v téme zapojenia obyvateľov Hutí do festivalu Street for Art, ale taktiež v téme výstavby športového areálu developerskou firmou Ekospol (viz. nižšie).

Taktiež narážam na to, že viacerí obyvatelia nevidia žiadny dôvod pre zapojenie sa do festivalu, alebo iných aktivít, či spoluprác, buď medzi sebou, alebo v spolupráci s MČ. **Doterajším dôvodom, ktorý sa mi podarilo objasniť je to, že títo obyvatelia majú negatívnu predošlú skúsenosť a už nevidia motiváciu pre aktívne zapojenie sa do nejakej činnosti.** Zaujímavé však je, že voči mne, ako zatiaľ „cudzímu elementu“ boli otvorení a mali ochotu diskutovať.

To je pre mňa podobne ako v Lehovci dôležitá informácia a práve hlbšie skúmanie demotivácie vidím ako dôležité pre ďalšiu prácu v lokalitách.

5.2 Hřiště Jamská (Ekospol) na Hutích

V mikrolokality Hutě-Kyje prebehla v predošlých rokoch výstavba developerskou firmou Ekospol, ktorá postavila bytovú zástavbu Panorama Kyje. V rámci predošlej zástavby obyvatelia Hutí predpokladali, že bude zohľadnené plánovanie občianskej vybavenosti, parkoviska aj detského ihriska. V uplynulom čase som sa preto zamerala na vnímanie plánu Ekospolu, ktorým je výstavba športového areálu. Z doterajšieho skúmania vyplýva niekoľko zistení.

Dôležitým poznatkom je to, že aktívny prístup obyvateľov sa odvíja od problematiky, ktorá je spojená s verejným priestorom a jeho plánovaním a využívaním.

Podľa sumáru názorov je možné kategorizovať viacero názorových skupín:

Prvou skupinou sú starousadlíci, ktorí vnímajú výstavbu negatívne a to z viacerých dôvodov. Na základe nesúhlasu s plánovanou výstavbou vytvorili niekoľkí zo starousadlíkov, na čele s miestnou autoritou, pánom K. petičný výbor. Iniciátorov petície som kontaktovala na začiatku marca, prebehli s nimi stretnutia a v ďalšom období som sa snažila o komunikáciu s ďalšími, ktorí reprezentujú skupinu starousadlíkov, pričom som sa zamerala na dôvody ich stanoviska. Doposiaľ petíciu podpísalo 102 obyvateľov. Z výpovedí vyplýva niekoľko rovín, od ktorých sa argumenty starousadlíkov odvíjajú.

Hodnota priestoru:

„...žiju tady celý život, tohle místo má určitou hodnotu, mnohé z toho, co tu je teď, jsme vybudovali vlastníma rukama...“ (muž, 67)

“...je to kus prostoru, který tam patřil...” (muž, 45)

“...je hloupost dělat tam něco umělé...” (žena, 40+)

Zeleň:

“...nejvíc mi vadí výrub stromů v lokalitě a to, že jsme se a o něm dozvěděli až potom, jak už byli stromy pryč...” (muž, 60+)

„...nechceme žít mezi betonem, chceme žít v zeleni...“ (žena, 30+)

Doprava a parkovanie:

“...parkovišťa bude zasahovať do klidnej atmosféry nášho bydliska...” (muž, 40+)

“...mala by sa vyriešiť najprv komunikácia medzi ulicami Chlumecká a Budovatelská...” (žena, 30+)

Uvedené citáty považujem za typické pre argumenty, ktoré starousedlíci uvádzajú. **Podstatný dôvod, ktorý z argumentov vyplýva je vnímanie histórie priestoru, s ním spojené spomienky a emocionálnu hodnotu spojenú s priestorom.** Na základe týchto kritérií ľudia majú obavu a nepripúšťajú zmeny v priestore, kde sú už na niečo zvyknutí. Zmena teda nie je vítaná. Najmä v prípade tých osôb, ktoré v danej lokalite prežili celý doterajší život a v tomto prípade je jedno či ide o mladú alebo staršiu generáciu. Starousedlíci vnímajú zásah developerského projektu ako necitlivé, pričom odkazujú vo výpovediach na hodnotu priestoru a jeho charakter, kedy vyzdvihujú najmä to, že lokalitu vnímajú ako „dedinu v meste“ a s tým vyhľadávajú pokojnej oblasti pre bývanie a život.

Ďalším aspektom je to, že obyvatelia lokality vyzdvihujú na svojom bydlisku mieru zelene a opätovne s tým súvisiaci až dedinský charakter bývania. Týmto smerom, teda na rozvoj zelene sú mierené aj ich potreby spojené s verejným priestorom a tiež komunitným rozvojom.

Druhou skupinou sú novousedlíci, mladé rodiny, ktoré vzhľadom na polohu ich bydliska, teda zástavbu v poli a absenciu občianskej vybavenosti a priestoru pre voľnočasové aktivity vítajú akúkoľvek iniciatívu na zlepšenie verejného priestoru, v ktorom sa nachádzajú.

“...jenom doufám, že sa Vietnamci nesbalí, jinak nebude jít ani kam na nákup...” (žena, 30+)

“...s dětma ani není kam jet, můžeme se akorát procházet s kočářem po silnici směrem do Satalic...”
(žena, 30+)

Novousedlíci na základe ich nenaplnených potrieb apelujú na rozvoj mikrolokality z hľadiska verejného priestoru, aj komunitného života. Na základe petície, ktorá vznikla z iniciatívy starousedlíkov vznikla v radoch novousedlíkov reakcia na ňu. Novousedlíci sa rozhodli reagovať tiež petíciou a to za výstavbu športového areálu. V polovici marca som sa skontaktovala s iniciátormi. Vzhľadom na polohu bydliska a absenciu priestoru pre voľnočasové športové aktivity a cieľ prechádzky vítajú akúkoľvek ihrisko, ktoré by im tieto potreby naplnilo. Z toho vyplýva, že aj výstavba ihriska Ekospolom je vítaná. Petíciu doposiaľ podpísalo 194 obyvateľov.

Novousedlíkom chýba detské ihrisko, keďže detské ihrisko v Splavnej ulici nedostatočne pokrýva ich potreby, kapacita ihriska nie je postačujúca pre množstvo záujemcov oň. Tiež chýba športovisko, cieľ prechádzky, lavičky, kde by sa matky s deťmi mohli počas prechádzky posadiť, porozprávať sa s inými matkami.

Matky zo Sicherovej ulice vnímajú plochu zelene medzi domami ako „trojuholník smrti“, čo je veľmi silné pomenovanie, ktoré je ich reprezentáciou toho, že priestor vnímajú ako mŕtvu zónu, kde sa nechcú zdržiavať. Táto skupina novousadlíkov je však aktívna a radi by sa podieľali na rozvoji komunitného života v lokalite, v tomto ohľade jedna z komunitných lídrov, pani L. už v minulosti podnikla kroky, ktoré by posilnili komunitnú úroveň voľnočasových aktivít.

Medzi starousadlíkmi a novousadlíkmi je problematická dezinformovanosť a nekomunikácia, ktorá sa tu pomerne často vyskytuje. Ide o to, že viaceré aktívne pohnútky k rozvoju verejného priestoru v mikrolokalite Hutě-Kyje, ktoré vyplývajú z potrieb novousadlíkov a nestretajú sa s úspechom medzi starousadlíkmi, ktorí majú odlišné potreby, ktoré som pomenovala vyššie.

Treťou skupinou sú obyvatelia, ktorí nemajú dôvod na diskusiu buď z dôvodu, že o oblasť výstavby detského ihriska nejavia záujem, alebo majú pocit, že sa ich to netýka. Nemajú potrebu využívať športoviská, alebo ihriská a to či už kvôli pokročilému veku, alebo vnímajú plánovanú výstavbu ihriska firmou Ekospol pri ul. Jamská ako vzdialenú od ich bydliska. Ďalším aspektom je pomerne silná skepsa voči MČ P14, ktorá vyplýva z negatívnej osobnej skúsenosti z minulosti, kedy obyvatelia neuspeli so svojimi pripomienkami a návrhmi

Pre ďalšie kroky je pre mňa dôležité, podobne ako v Lehovci, zamerať sa aj na demotivácie obyvateľov, ktoré hlbšie ozrejmi situáciu.

6 Aloisov a Kyje

Barbora Bírová

Aktivní veřejný prostor – 3.1.5. Zlepšit zázemí pro rekreaci a rekreační sporty u Kyjského rybníka

V rámci tohto bodu Stratégie som sa venovala reakciám obyvateľov Aloisova na verejné prejednávanie o revitalizácie brehov Kyjského rybníka, nakoľko sa sťažovali, že o verejnom prejednávaní neboli dostatočne informovaní a tým pádom sa nemohli vo verejnej diskusii vyjadriť. Kyjský rybník má vysoký komunitný potenciál kvôli rozličným športovým a voľnočasovým aktivitám. Obyvatelia aj z priľahlých mikrolokality tento priestor pomerne často spomínajú a využívajú, vidia v ňom veľké pozitívum MČ Prahy 14, ich bydliska a možnosti uspokojovania ich potrieb, ktoré súvisia s pokojným miestom pre život, mierou zelene a domova, ktorý im pripadá ako „dedina v meste“.

6.1 Veřejné projednání revitalizace břehů Kyjského rybníka

Barbora Bírová

Aktivní občania Aloisova v rozhovorch reflektujú ich vzťah k verejnému priestoru, ktorý sa do veľkej miery týka najmä brehov Kyjského rybníka, kde medzi aktívnou skupinou, ktorá brehy využíva sú najmä rybári. **Medzi tých, ktorí aktívne využívajú ponúkaný verejný priestor okolo rybníka sú i matky s kočíkmi, bežci, psíčkari, cyklisti. Tieto skupiny obyvateľstva uvádzajú ako veľký nedostatok panelovú cestu v ulici U rybníka, ktorá je rovnobežná s Tálinskou ulicou. Ďalšou absenciou je detské ihrisko, tento nedostatok vnímajú najmä mladé rodiny a deťmi v predškolskom veku.** Skupiny reprezentujúce mladšiu generáciu opakovane vo vzťahu k využívaniu verejného priestoru okolo Kyjského rybníka uvádza, že by prijala verejné ohnisko, plac, kde by sa mohli stretávať kvôli spoločnému grilovaniu a podobne.

26. marca sa uskutočnilo verejné prejednávanie v ZŠ Šimanovská za pomerne hojnej účasti obyvateľov prevažne z Kyjí, zúčastnilo sa aj zopár obyvateľov lokality Aloisov, počet účastníkov bol 60. Opätovným problémom, ktorý vnímam vo všetkých zmienených lokalitách je nedostatočná informovanosť obyvateľov. **Obyvatelia Kyjí síce dostali informáciu o verejnom prejednávaní do poštovej schránky, ale množstvo z obyvateľov Aloisova vôbec nevedelo, že sa verejná diskusia konala.** To vnímali negatívne, nakoľko verejný priestor okolo Kyjského rybníka berú ako súčasť aj ich lokality a tým pádom majú potrebu sa k nemu vyjadriť.

Čo sa týka formy prejednávaní, bola zvolená rovnaká ako v prípade diskusie o využití štadiónu Hloubětínska, pričom reakcie ľudí boli ostrejšie, navzájom sa prekríkvali a až po vyše hodine trvania prejednávaní sa diskusia posunula k zadefinovaniu troch návrhov, o ktorých zúčastnení hlasovali. Kameňom úrazu bolo do značnej miery to, že tí obyvatelia, ktorí sa na verejnom prejednávaní zišli, vo všeobecnosti neprijímajú návrh o zástavbe pri Broumarskej ulici a s tým súvisí aj ich nazeranie na verejný priestor o ktorom bolo verejné prejednávanie.

V priebehu verejného prejednávaní sa docielilo prostredníctvom diskusie zadefinovanie troch návrhov:

Návrh prvni spočíval v skrášlení priestoru, ponechaní zelene, vodného vtáctva, revitalizácií cestičiek na brehu rybníka. Za návrh hlasovalo 20 ľudí, ktorí reprezentujú skupinu staršej generácie starousadlíkov mikrolokality Kyje, ktorí verejný priestor o ktorom bola diskusia využívajú najmä kvôli pokojnému charakteru lokality. Tento priestor im slúži ako cieľ prechádzok, či už ide o chodcov, ktorí na miesto chodia relaxovať, alebo ide o psíčkarov, ktorí priestor využívajú na venčenie.

Návrh druhý sa týkal kultivácie priestoru prírodnými hracími prvkami, vybudovaním lavičiek a odpadkových košov v lokalite. Za návrh hlasovalo 15 ľudí, ktorí do určitej miery reprezentujú aj tie skupiny obyvateľov, ktorí vítajú prvý uvedený návrh. Okrem nich návrh víta aj mladšia generácia, ktorá je zastúpená rodinami s deťmi, ktorí by detské ihrisko v podobe prírodných hracích prvkov privítali. Zhodli sa na tom, že na diskutovanom verjenom priestore oceňujú predovšetkým jeho prírodný charakter a zeleň, takže nechcú doň veľký zásah. Na druhej strane potrebujú detské ihrisko, keďže v mikrolokality Kyje a Aloisov sa nenachádza a musia za ním dochádzať do odľahlejších lokalít.

Návrh tretí bol zameraný na výstavbu športovísk so správcom, WC a občerstvenie na brehu rybníka. Za návrh hlasovalo 5 ľudí, ktorí do istej miery súhlasili aj s druhým návrhom a pridala sa skupina mladšej generácie z Kyjí, ktorá by prijala väčší zásah do tohto priestranstva, vidí v tom perspektívu do budúcnosti a to rozvoj turizmu v okolí Kyjského rybníka posilnenú návštevníkmi z iných častí Prahy.

Vývoju situácie okolo dvoch zmiených tém, teda využitie štadiónu Hloubětínska a revitalizácia brehov Kyjského rybníka sa budem v nasledujúcom období zaoberať.

Jak je vysvetleno v úvodu zprávy soustavná terénní práce v lokalitě Kyje začala v květnu 2014.

7 Hostavice

Pavel Borecký

7.1.1 Komunitní význam parku Vidlák

Rozvinutý komunitní život – 2.2. Rozvíjet kulturně komunitní infrastrukturu v lokalitách MČ (spolupracovat na budování klíčové infrastruktury i s jinými subjekty)

Aktivní veřejný prostor – 3.3. Využívat kulturní, umělecké a sportovní akce a aktivity k následné aktivaci veřejného prostoru

Už při [komunitním předjednání](#), které mělo v minulém roce odstartovat společenskou diskuzi o budoucnosti parku Vidlák v Hostavicích, bylo jasné, že zde existuje nesplněný závazek města vůči občanům. Zejména mladší a aktivní obyvatelé lokality, která je typická zástavbou rodinných domků, očekávali po několik uplynulých let, že na pozemku u VOŠ a VŠ Palestra vznikne slibovaný prostor pro volnočasové vyžití. Dosud se tak nestalo. V okamžiku, když se otevřela možnost revitalizovat park Vidlák, který by se tak mohl stát pomyslnou „návsí“ Hostavic, přistupovali k výzvě místní rezervovaně. Chápu jejich postoj tak, že jedna citlivá kapitola rozvoje Hostavic dosud nebyla ukončena, a přesto se vytvářejí projekty nové.

*„Oni nás tady chtějí uchlácholit malým projektíkem, ale důležitost Palestry to nijak neumenšuje.“
(muž, 45 let)*

Komunitní předjednání s místními respektovanými osobnostmi, které mělo napjatou situaci zklidnit, zafungovalo. [Místní plánovací setkání](#) o čtrnáct dní později, kdy si místní mohli leccos vyříkat předem, tak pod taktovkou studia Anthropictures proběhlo za velkého zájmu veřejnosti, disciplinovaně a kreativně. Očekávání se tak zákonitě ještě zvýšila.

Schůzka s Milošem Minčičem, jedním z organizátorů sousedské slavnosti, která bude součástí festivalu Oslav Prahy 14 v Hostavicích, mne v tomto poznatku ještě utvrdila. **Skupina několika mladých rodin soustředěných kolem ulice Lucínkova má autentický zájem působit proaktivně na své okolí.** Pokud by se tak mělo dít v návaznosti na revitalizaci parku, pak to ústy pana Minčiče jednoznačně přivítali. Festival ovšem udělají, i kdyby ke zkrášlení a vybavení zanedbaného parku vůbec nedošlo, což poukazuje na velmi silný náboj uvnitř komunity novousedlíků.

Jak je vysvětleno v úvodu zprávy soustavná terénní práce v lokalitě Hostavice začala v květnu 2014.

8 Jahodnice

Jak je vysvětleno v úvodu zprávy soustavná terénní práce v lokalitě Jahodnice začala v květnu 2014.

9 Shrnutí a výhled

Pavel Borecký

9.1 Shrnutí

Terénní činnost hlavního komunitního koordinátora byla vzhledem k rozpočtu v prvních dvou měsících omezena. V poměru k obyvatelstvu Prahy 14 lze říci, že projekt v úvodních měsících fungoval na 70 %.

Zároveň jsme však podali žádost o grant, který by v případě úspěchu u Nadace rozvoje občanské společnosti měl zajistit pokračování „Inteligentního komunitního rozvoje“ na Praze 14 až do 28. února 2016 při financování z externích zdrojů. Spolu s fundraiserkou Anthropictures usilujeme o dorovnání optimálního rozpočtu i na tento rok – žádosti podány u Nadace AVAST a Nadace OSF. Praha 14 kulturní, p.o. překlenovací období mezi žádostmi pokryje z vlastních zdrojů.

Koordinátoři se seznamovali se svými lokalitami hlavně do šíře, aby v budoucnu mohli lépe odhadnout, kdy a kde bude nejlepší jít více do hloubky. Toto období bylo nutné, jelikož Michal Lehečka ani Barbora Bírová Komunitní monitoring přímo nerealizovali.

Intenzivní přítomností v lokalitách se nám podařilo obnovit či získat důvěru velkého množství obyvatel a komunitních skupin Prahy 14. Tato důvěra je pro „nový element“ ve společenském životě obce vždy klíčová. V následujících měsících budeme konkrétními aktivními kroky tuto ochotu spolupracovat rozvíjet a neustále zpřesňovat práci TKK.

Stěžejní body pro celý tým jsou tyto:

- Budeme sledovat další vývoj petic napříč Prahou 14 a iniciovat konsenzuální řešení.
- Zintenzivníme spolupráci s komunitními leadery a budeme diskutovat rozvoj jejich kompetencí.
- Pokusíme se hledat dosud neidentifikované komunitní skupiny a popsat jejich potřeby.
- Otevřeme databázi Komunitní monitoring Prahy 14 pro přímé úpravy TKK.
- Pro zlepšení informovanosti veřejnosti budeme publikovat články v časopise Čtrnáctka.
- U vybraných bodů Strategie pro kulturu, umění, sport a volný čas Prahy 14 podnítíme jejich naplňování.

Rozvinutý komunitní život – 2.1.1. Vytvořit strategii pro veřejné prostory.

Rozvinutý komunitní život – 2.2. Rozvíjet kulturně komunitní infrastrukturu v lokalitách MČ (spolupracovat na budování klíčové infrastruktury i s jinými subjekty)

Rozvinutý komunitní život – 2.4.4. Podpořit vybudování systému sdílení zkušeností a dovedností

Aktivní veřejný prostor – 3.2.4. Vytvořit návrh užití plácků „zevling zón“ a prokomunikovat jejich využití s komunitami.

Aktivní veřejný prostor – 3.3. Využívat kulturní, umělecké a sportovní akce a aktivity k následné aktivaci veřejného prostoru

Partnerství a spolupráce pro udržitelnost – 4.2.1. Ustanovit radu lokálního koordinátora - Community Board.

Partnerství a spolupráce pro udržitelnost – 4.3. Budovat stabilní spolupráci mezi NNO

9.2 Drobnohledem: Aloisov, Hloubětín, Hutě a Lehovec

Barbora Bírová

1.) V lokalitě Aloisov se budu věnovat názorům, které reflektují využívání veřejného prostoru v okolí Kyjského rybníka a návrhem na jeho vylepšení podle potřeb obyvatelů Aloisova.

2.) V lokalitě Hloubětín se budu věnovat situaci okolo možností využívání štadiónu na ulici Hloubětínská.

3.) V lokalitě Hutě budu nadále sledovat situaci týkající se plánované výstavby športového areálu.

4.) V lokalitě Lehovec se budu věnovat kontaktování obyvatelů a rozvíjení komunikací o možnostech jejich zapojení do festivalu Street for Art 2014.

9.3 Drobnohledem: Černý Most

Michal Lehečka

1.) **Sledování vývoje petic**, zjišťování motivací k podpisu, interpretace argumentů, které mají petici podpořit či hanit, zkoumání toho, jaký má petice vliv na danou lokální sousedskou komunitu a formování komunitního povědomí, to jsou mé hlavní cíle v tomto směru. Zde je hlavním úkolem proniknout k petičnímu výboru petice proti dostavbě DSS Bojčenkova. U petice proti developerskému projektu Canaba je ohnisko dostupnější a otevřenější a budu s ním v kontaktu. Zde tedy bude zkoumání spíše monitorovací soustředující se hlavně na motivace a obavy společenství petentů.

2.) **Prohlubování znalosti sociálního života lokality** – zde akcentuji důležitost součinnosti se sociálními pracovníci MČ Prahy 14 a pracovníky nízkoprahových klubů Jahoda a Pacifik. Pro výzkum je nezbytné získat celkový obraz sociální struktury a sociálního života lokality, a to zejména ve vztahu ke komunitnímu potenciálu.

3.) **Promyšlení možnosti založení častějšího fóra neziskových a zájmových organizací.** V tomto ohledu bychom rádi iniciovali vznik tzv. Fóra neziskovek (pro komunitní Prahu 14), které by se konalo zhruba jednou za čtvrt roku a jeho hlavní náplní by byla komunikace akcí, jež ta která organizace plánuje konat, ale také diskuse nad problémy, které při vedení těchto podniků vznikají. Dle našeho názoru je možno dosáhnout efektivnějšího rozvoje komunitního života právě ve chvíli, kdy budou neziskovky "táhnout za jeden provaz", jelikož jejich společné „know-how“ má daleko větší potenciál, než když budou v lokalitě fungovat každá za sebe.

4.) **Kontaktování vhodných osob pro projekt Storytelling**, čímž je myšlen intenzivní kontakt s etnickými komunitami, ale i monitoring zájmu jiných skupin obyvatel Prahy 14. Během následujícího měsíce bych se měl sejít s panem Kocourkem z Klubu Hanoi. Zde spatřuji největší výzvu – pokusit se do projektu zapojit příslušníka/y vietnamského etnika. V lokalitě rovněž poměrně často potkávám muslimské ženy s kočárky. Proto se v následujících měsících pokusím zaměřit i na tuto etnickou skupinu. Ideálním stavem by bylo mít jasně určenou skupinu participantů do pilotního zkoušení v červnu 2014.

9.4 Drobnohledem: Kyje, Hostavice, Jahodnice

Pavel Borecký

1.) Od května 2014 terénní práce v lokalitách.

2.) Pokračovat v systematické podpoře komunitních aktivit v daných lokalitách – v roce 2014 zastřešených zejména festivalem Street for Art.

3.) Zintenzivním komunikaci s identifikovanými komunitními lidry s cílem podpořit je v jejich lokálních aktivitách.

4.) V rámci Strategie pro kulturu, sport a volný čas Prahy 14 analýza stávajících center komunitního života a identifikace nových.

5.) Asistence při zapojení místní komunity do revitalizace parku Vidlák.

6.) Nadále naplňovat roli „koordinátora koordinátorů“ - hlavního TKK.

10 Přílohy

10.1 Černý Most: Mapa neoficiálních peších komunikací

Rozvinutý komunitní život – 2.1.1. Vytvořit strategii pro veřejné prostory

Aktivní veřejný prostor – 3.2.4. Vytvořit návrh užití plácků „zevling zón“ a prokomunikovat jejich využití s komunitami.

Při terénních obchůzkách po Černém Mostě vytvořil v rámci fotodokumentace a mapování terénu Michal Lehečka tzv. „Mapu neoficiálních peších komunikací“. Jedná se o půdorysný záznam různých forem pěšin a chodníků, který postihuje přirozený pohyb lidí ve veřejném prostoru sídliště. Mohla by napomoci koncepčnímu řešení veřejného prostoru. Hlavní přínos spatřuje v identifikaci komunikačních toků (obecněji, kudy lidé chodí) uvnitř sídliště a jejich účelového rozlišení. V budoucnu se zaměří na to, jak o těchto pěšinách obyvatelé mluví a jaký význam jim přisuzují.

V mapě je rozlišeno, zdali se jedná o nezpevněnou vyšlapanou komunikaci, či o dlážděnou komunikaci oficiálnějšího charakteru. Sídliště díky rozlehlosti veřejných prostor vytváří pro člověka nepříliš přirozenou strukturu. **Jedním z projevů volnosti veřejného prostoru na sídlišti je právě komunikace mimo předem stanovené chodníky.** Obzvláště pěšiny

poukazují na ekonomický rozměr pohybu v sídlišti. Jejich hlavním účelem je totiž v první řadě zkrácení komunikační vzdálenosti mezi bodem A a B. Existují zde však i rekreační pěšiny, jejichž uživateli jsou převážně lidé se psy. Některé pěšiny dle jeho názoru skýtají i prostor pro kulturní využití.

Tato mapa bude do budoucna volně k dispozici pro urbanisty, architekty i úředníky MČ Praha 14 a měla by se stát živým a stále otevřeným dokumentem zachycujícím fluidní komunikaci obyvatel a nevyhraněnost veřejného prostoru sídliště - na sídlišti Černý Most například není úplně jasně určeno, které lokality jsou sídliště II. a III.⁴

⁴ Nevyhraněnost sídliště autor popisuje na základě předimenzovanosti veřejného prostoru, ke které se váže i problematika nejasnosti místopisných názvů.

Laurent Bazac-Billaud, Jihozápadní město, Praha 13, Lužiny: několik zamyšlení nad zásadní otázkou pojmenování nevyhraněného prostoru, 2000

10.2 Definování hranic lokalit pro činnost TKK

1 Hloubětín

2 Kyje

3 Lehovec

4 Hutě

5 Aloisov

6 Jahodnice

7 Hostavice

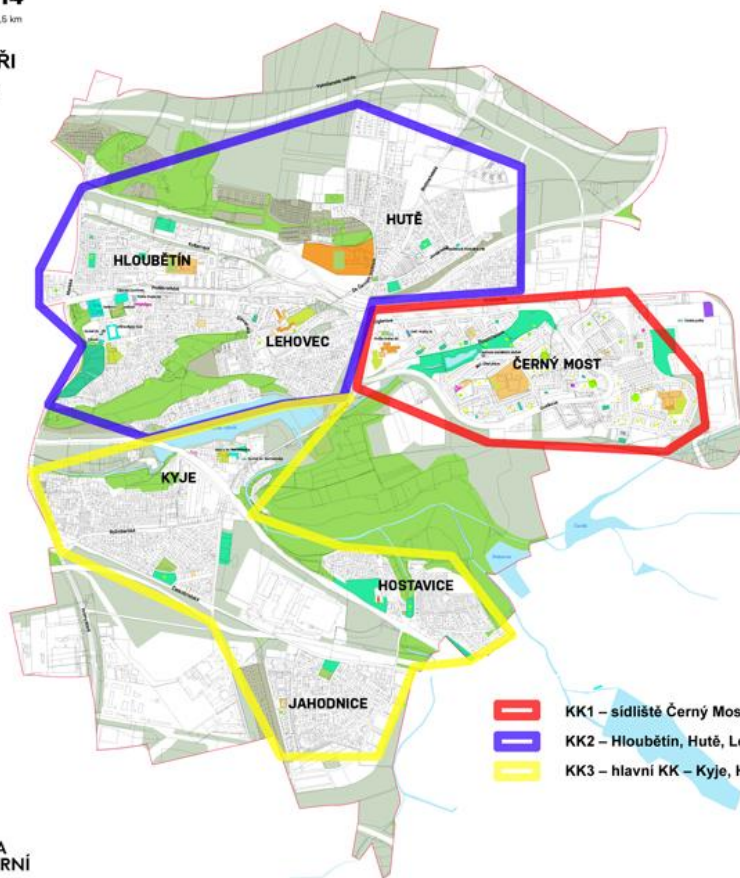
8 Černý Most

10.3 Mapa území Prahy 14 – Komunitní koordinátoři

MAPA ÚZEMÍ PRAHY 14

0 500 m 1 km 1,5 km

KOMUNITNÍ KOORDINÁTOŘI OBČANSKÁ VYBAVENOST

- ▬ KK1 – sídliště Černý Most
- ▬ KK2 – Hloubětín, Hutě, Lehovec, Aloisov
- ▬ KK3 – hlavní KK – Kyje, Hostavice, Jahodnice